

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

SAYI : 06-130-032 /35

27/12/2023

Konu : Devlet Korumasında Yetişenlerin Talepleri Hk.

TÜRKİYE KAMU-SEN
TÜRKİYE KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI
KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANLIĞINA

Korunmaya Muhtaç Çocuklar olarak taleplerimiz ve kanun teklifimiz ve ekleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirilmiş olup, gelinen aşamada kanuni düzenleme içeren önerilerimizin yeniden değerlendirilmesi önemle hasıl olmuştur.

ÜLKEMİZDE DEVLET KORUMASINDA YETİŞENLERİN GENEL DURUMU:

Bilindiği üzere; Ülkemizde **korunmaya muhtaç çocuklar** istihdam edilme şekilleri ve kamuda tanınan unvan vb. statü hakları diğer gerçek kişilere göre ayrı özel kanunlarına (2828 sayılı Kanun ek-1 maddesiyle) göre direk atama ile gerçekleştirilmekte, bu statüde olanlar için uygulanan hükümler eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmeyecek bir şekilde pozitif ayrımcılık kazandırılmış, devletimizin toplumdaki en önemli değer yargılarını oluşturan insanlardır.

Hiç kuşkusuzdur ki; Şuan devletimize emanet edilmiş yaklaşık 14.000 çocuk Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı (eski adıyla Çocuk Esirgeme Kurumlarında-**ÇEK**) çocuk yuvaları, sevgi evleri ve yetiştirme yurtlarında barınarak devletin şefkatli elinde büyüyen kardeşlerimizin sosyal hayata adaptasyonda devletimizin desteğiyle -bir ebeveynin evladına ömür boyu bakması gibi-bakmasını devletten beklemesi anayasadaki ismiyle korunmaya muhtaç çocuklar yani kimsesiz çocuklar için bir hak ve dayanaktır.

1988 yılından bugüne kadar korunmaya muhtaç çocuklardan yaklaşık 60.000 kişi devlet kurumlarında işe yerleştirilmiş olup, toplamda aileleri ile birlikte 300.000 'e yakın bir kesimi oluşturmaktadır.

Devletimizin bu en değerli vatandaşlarından olan Korunmaya Muhtaç Çocuklar devlet terbiyesiyle yetiştirilmiş, her daim devletine sadık ve her zaman ihtiyaç duyduğu devletimizin destek ve himayelerinde devlet kurumlarında kazandıkları sosyal statüleriyle çalışma hayatında ve toplumda özgüvenle yaşamlarını sürdürmektedirler.

Devletimizin en ulvi görev bildiği, kendi öz evladı olarak gördüğü ve son yıllarda gittikçe toplumda öz güven sahibi bulmalarına neden olan kanuni değişiklikler; Korunmaya muhtaç çocukların hayata tutunma kaynağı olarak bilinmektedir.

Buna dair en önemli düzenleme ise 5982 yasayla değiştirilen 2709 sayılı Anayasanın Kanun Önünde Eşitlik başlıklı 10. Maddesinde; "**Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz**" hükmü yer almaktadır.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA
Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com **Genel Başkan Tlf** : 0 505 507 14 62
Twitter : @YADER_TR **Facebook**: YADER **Instagram**: @yader_tr

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

Yukarıda genel izahatı yapılan devlet korumasındaki kardeşlerimizle hakkında istatistiki veriler ile kanuni düzenlemeyi gerektiren 5 madde de ana hatlarıyla ve gerekçeleride gösterilen kanun teklifi önerimiz aşağıda belirtilmektedir.

ÜLKEMİZDE DEVLET KORUMASINDA YETİŞENLERE AİT İSTATİSTİKLER:

Devlet korumasında Çocuk Sayısı	: 14.000
Koruyucu Ailede Çocuk Sayısı	: 8.000
ÇEK'den 18 Yaş öncesi Koruması Kaldırılanların sayısı	: 9.000
Kamuda istihdam edilenlerin sayısı	: 60.000
Kamuda müstafi sayılanların sayısı	: 2.000
Kamuda göreve başlatılıp istinaf mahkemesi kararı nedeniyle işine son verilenlerin sayısı	: 1.000
Çeşitli nedenlerle kamuda göreve başlayamayanların sayısı	: 2.000
Mezuniyetine göre unvanına atanamayanların sayısı	: 4.000
Toplam	: 100.000

ÇEK'de yetişenlerin aileleri ile toplam sayısı : 300.000

Kanuni düzenlemeden etkileneceklerin ortalama sayısı : 50.000

DEVLET KORUMASINDA YETİŞENLERİN TALEPLERİ -GEREKÇELERİYLE:-

1) Yurttan 18 yaş öncesi Koruması Kaldırılanların Kamuda İstihdamı:

- Geçmişte bir çok kardeşimizin sosyal incelemeleri düzenli yapılmadığından, kaçak duruma düşenler ve ayrıca hukuksuz bir şekilde ailesine teslim edilen veya yurttan çeşitli nedenlerle 18 yaşını doldurmadan ayrılan kardeşlerimize sahip çıkılmadığından, bu kardeşlerimiz toplumda zorluklar yaşamaktadırlar. İlk Derece Mahkemeyi kazanıp göreve başlatılanlar İstinaf Mahkemesinde kaybettiğinde görevleri esnasında işlerine son verilmeleri kardeşlerimizi hüsrana uğratmakta ve ayrıca hem ekonomik hem de psikolojik olarak yıkıma düşürmektedir. Öte yandan ilk derece mahkemeyi kaybedip istinaf mahkemesini kazanan ise göreve başlatılmaktadır. Ancak bahsettiğimiz durumlarda olanlarla ilgili farklı mahkeme kararları çıkmaktadır. Yani ülkemizde istinaf mahkemeleri kararları yeknesaklık olarak uygulanmadığından kardeşlerimiz arasında eşitsizlikler ve haksızlıklar olmaktadır. Bu durumun önüne geçilmesi için KANUNİ DÜZENLEME YAPILMASI elzemdir.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA

Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com

Twitter : @YADER_TR

Facebook: YADER

Instagram: @yader_tr

YADER YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA, YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

2) Kamuda Müstafi sayılanlara(işten çekilenler ya da göreve başlatılmayanlar) bir defaya mahsus olmak üzere Kamuda İstihdamı:

- Kamuya yerleşen kardeşlerimizden bazıları çeşitli nedenlerle müstafi sayılarak işsiz kalmıştır. Veyahutta adli sicili veya arşiv kaydı olanlardan sildirme hakkı olmasına rağmen sildirme yapmadan bilinçsizce tercih yapıp, kamuya yerleşenlerin göreve başlatılmamalarından kaynaklı mağdur olanlar bulunmaktadır. İlgili yazımızda önerdiğimiz üzere koruma altında kalan çocukların 16 yaşından itibaren sosyal hayata ve istihdama hazırlık yapılması 06 Eylül 2022 tarihinde yayımlanan Yönetmeliğe eklenerek kamuda istihdam sonrası herhangi bir bilinçsizliğin önüne geçilmekle birlikte geçmişte çeşitli nedenlerle kamudan çekilen veya göreve başlatılmayanlar için **SON BİR DEFA** KANUNİ DÜZENLEME yapılması elzemdir. 06 Eylül 2022 tarihinden sonra artık 16 yaşından itibaren koruma altında olanların sosyal hayata hazırlık ve kamuda istihdama hazırlıkta her türlü eğitim imkanı Bakanlıkça sağlanacağından kamuda müstafi duruma düşmeleri beklenmemekte olacaktır.

3) Öğrenime göre Unvanına atanamayanların unvanlarına atanması düzenlemesi:

- 2828 Sayılı Kanunu'nun Geçici 16. Maddesindeki **"kurumların kadroları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ve öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanlara atanırlar."** hükümlerinden kaynaklanan sıkıntıların çözülmesine dair KANUNİ DÜZENLEME gerekmektedir. İlk Derece Mahkemeyi kazanıp göreve başlatılanlar İstinaf Mahkemesinde kaybettiğinde görevleri esnasında işlerine son verilmeleri kardeşlerimizi hüsrana uğramakta ve hem ekonomik hem psikolojik olarak yıkıma düşürmektedir. Öte yandan ilk derece mahkemeyi kaybedip istinafı kazanan ise göreve başlatılmaktadır. Ancak bahsettiğimiz durumlarda olanlarla ilgili farklı mahkeme kararları çıkmaktadır. Yani ülkemizde istinaf mahkemeleri kararları yeknesaklık olarak uygulanmadığından kardeşlerimiz arasında eşitsizlikler ve haksızlıklar olmaktadır. Son olarak 21 Eylül 2022 tarihinde Anayasa Mahkemesi oy çokluğu ile 2828 sayılı Kanununun Geçici 16 maddesinin ilk fıkrasını iptal etti. Ancak iptal gerekçesi ile karşı oyla iptal edilmemesini isteyen Anayasa Mahkemesi üyelerinin gerekçeleri incelendiğinde bile kanunun çıkış nedeninin aslında doğru olduğu ancak düzenlemeden kaynaklanan eksikliğin giderilmesi halinde eşitsizliğin ortadan kalkacağı aşikardır.

Çeşitli Bakanlıkların atamalarında ya da **red yazılarında** da bir çok kurumda (**kanundan kaynaklanan yukarıdaki kırmızı renkte belirtilen ifadelerden dolayı**) eşitsiz uygulama yapılması nedeniyle kardeşlerimiz haksızlığa uğramaktadır. Halen atamayı bekleyen veya mahkemelere başvurarak hakkını almak için bekleyen kardeşlerimiz mağdur olmakta, öte yandan aynı okulu mezun olan kardeşlerimiz ile atanmaması gereken kurumlara atanmalar (memur, teknisyen, tekniker, mühendis, öğretmen, sosyolog vb. olarak atanması gerekenler) bu durumdan dolayı mezuniyeti dışındaki kurumlara kendi istekleri dışında atandıklarından hak kaybına uğramaktadırlar. Bu nedenlerle **SON BİR DEFA** KANUNİ DÜZENLEME elzemdir.

4) Kadın Erkek ayrımı yapılmaksızın Evlenenlere Çeyiz Yardımı:

-2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun Evlenme Yardımı başlıklı 32. Maddesinde: "Kuruma ait sosyal hizmet kuruluşlarında **koruma kararı devam eden kız çocuklarından** evlenenlere çeyiz ihtiyaçlarını karşılamak ve bir defaya mahsus olmak üzere en yüksek Devlet memuru aylığının birbuçuk katı tutarında evlenme yardımı yapılır. Bu yardım hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir." denilmektedir.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA

Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadetr06@gmail.com

Twitter : @YADER_TR

Facebook: YADER

Instagram: @yader_tr

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

Günümüz şartlarında bu maddenin uygulanması mümkün görülmemektedir. Söz konusu kanuni hükmün değiştirilerek devlet korumasından 18 yaşından sonra ayrılan gençlere kadın erkek ayrımı yapılmadan evlenme yardımı sağlanması için KANUNİ DÜZENLEME elzemdir.

5) Faizsiz kredi ile TOKİ tarafından ev imkanı sağlanması:

-Günümüz şartlarında devlet korumasında yetişenlerin ev alma imkanın zorlukları herkesçe bilinmektedir. Bu nedenle devlet korumasında yetişenler için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yürürlükte bulunan mevzuatında TOKİ'den faizsiz ev imkanı sağlanabilmesi için **TOKİ MEVZUATINDA KANUNİ DÜZENLEME** yapılmasını talep etmekteyiz.

Anayasamızın 61. Maddesindeki "Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır." hükmü ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında devletimizin **SOSYAL DEVLET İLKESİ** gereğince, **Korunmaya Muhtaç Çocukların taleplerini içeren hususlara ait Kanun Teklifini içeren önerilerimiz** derneğimizce hazırlanarak önemine binaen desteğiniz ve gerekli düzenlemeler yapılması için kalbi saygılarımla makamlarınıza sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Salih ÇETİN
Genel Başkan

Ek-Kanun Teklifi

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA
Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com
Twitter : @YADER_TR **Facebook**: YADER **Instagram**: @yader_tr

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

KANUN TEKLİFİ

“24.05.1983 tarihli Sosyal Hizmetler Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi“ gerekçesi ile ekte gönderilmiştir.

GENEL GEREKÇE

Korunmaya muhtaç çocuklar ülkemizde uluslararası sözleşmeler ve anayasamızdaki hükümlerle sosyal devlet ilkesiyle koruma ve bakım hizmetlerinin yanında reşit yaşa girdikten sonra da ekonomik ve sosyal açıdan desteklenerek kamuda istihdamları 2828 Sosyal Hizmetler Kanunundaki hükümlere göre sağlanmaktadır.

Devlet koruması altında yetişerek reşit yaşa girdikten sonra devlet korumasından ayrılan korunmaya muhtaç çocukların ailevi ve çeşitli nedenlerinden dolayı kamuda sosyal adaptasyonda yaşanan sıkıntılardan ve ekonomik zorluklardan dolayı yaşamış oldukları mağduriyetleri ile kamuda göreve başlatılmayanların uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

Devlet koruması altında yetişerek reşit yaşa girmeden devlet korumasından ayrılanların veya çeşitli nedenlerle vasileri tarafından alınanların mahkemelerce kamuda istihdam edilmelerine yönelik davaları kazanmaları, sosyal hayatta ekonomik ve sosyal destek sağlanması ile toplumda öz güvenlerini kazanmış birey olarak yaşamlarını sürdürmeleri ve uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

Korunmaya muhtaç çocuklar, lisans, ön lisans ve ortaöğretim mezunu olanlardan öğrenim durumları dikkate alınmadan memur veya hizmetli kadrolarına atanmalar, kamudaki unvan değişikliği sınavlarının kurumdan kuruma göre değişiklik göstermesi, uzun süreler boyunca sınav açılmaması, daha önceki düzenlemelerdeki hükümlerle kurumlarda ortaya çıkan karışıklıklar ve eşitsizlikler gibi nedenlerle mağdur olmaktadır. Öğrenim durumlarına uygun olmayan kadro ve pozisyonlarda istihdam edilenlerin, öğrenim durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanarak mağduriyetlerinin giderilmesi ve yükseköğrenime devam etmelerinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çocukların kamu kurum ve kuruluşlarında çeşitli statülerde istihdamına dair önceden yapılan düzenlemelerdeki eşitsizliklerin ve mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA

Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com

Twitter : @YADER_TR

Facebook: YADER

Instagram: @yader_tr

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 2828 Sosyal Hizmetler Kanun kapsamında devlet koruması altında yetişerek reşit yaşa girdikten sonra devlet korumasından ayrılan korunmaya muhtaç çocukların ailevi ve çeşitli nedenlerinden dolayı kamuda sosyal adaptasyonda yaşanan sıkıntılardan ve ekonomik zorluklardan dolayı yaşamış oldukları mağduriyetleri ile kamuda göreve başlatılmayanların uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

Devlet koruması altında yetişerek reşit yaşa girmeden devlet korumasından ayrılanların veya çeşitli nedenlerle vasileri tarafından alınanların mahkemelerce kamuda istihdam edilmelerine yönelik davaları kazanmaları, sosyal hayatta ekonomik ve sosyal destek sağlanması ile toplumda öz güvenlerini kazanmış birey olarak yaşamlarını sürdürmeleri ve uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, 2828 Sosyal Hizmetler Kanununa eklenen geçici 16 ncı madde ile, daha önce ek 1 inci madde kapsamında istihdam edilenlerden öğrenim durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanamamış olanların, mağduriyetlerinin giderilmesi, daha önceden kurumlarda oluşan uygulamalardaki belirsizliklerin ve eşitsizliklerin ortadan kaldırılması, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren öğrenim durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanmaları öngörülmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA

Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com

Twitter : @YADER_TR

Facebook: YADER

Instagram: @yader_tr

YADER
YETİŞTİRME YURTLARINDAN AYRILANLARI KORUMA,
YARDIMLAŞMA VE SOSYAL DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

SOSYAL HİZMETLER KANUNUNDA DEĞİŞİLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'na ek 12 nci madde aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

“EK MADDE 12-Bu Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında ataması yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce çeşitli nedenlerle kamu kurum ve kuruluşlarındaki görevlerinden çekilen, çekilmiş sayılan veya göreve başlatılmayanlar bu kanunun ek-1 maddesindeki kamuda istihdam hakkından bir defaya mahsus olarak yararlandırılır.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında devlet koruması altında sosyal hizmet kuruluşlarında en az iki yıl kalanlardan reşit yaşa girmeden önce çeşitli nedenlerle bu kuruluşlardan ayrılanlar bu kanunun ek-1 maddesindeki şartlardan muaf tutulmak suretiyle, bu kanunun ek-1 maddesindeki istihdam hakkından bir defaya mahsus olarak yararlandırılır.

MADDE 2- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'na Geçici 20 nci madde aşağıdaki şekilde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20-Bu Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında ataması yapılan ve kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam statülerine bakılmaksızın fiilen görevde bulunanlar(muvazzaf askerliğe ayrılanlar hariç) bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki öğrenim durumlarına göre kadro ve pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın değiştirilmiş sayılır.

Bu madde gereğince çalıştığı kamu kurum ve kuruluşlarında öğrenim durumları itibariyle kadro ve pozisyonu bulunmayanlar ise öğrenimlerine uygun başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklen atamaları kurumlarca başka bir işleme gerek kalmaksızın yapılır.

Özelleştirme nedeniyle iş sözleşmeleri kendi istekleri dışında sona erenlerin ise başka kamu kurum ve kuruluşlarına atamaları ise bu madde çerçevesinde öğrenim durumlarına uygun olarak bu kanunun ek-1 maddesi çerçevesinde gerçekleştirilir.

Bu maddeden yararlanacakların kadro ve pozisyonları bütçe kanunlarındaki kadro/pozisyon sınırlamalarına tabi olmaksızın kanunun yayımını takip eden ayın 15'i itibariyle başka bir işleme gerek kalmaksızın ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıncaya değiştirilmiş sayılır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

YADER İLETİŞİM:

ADRES : Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cd. Dış Kapı No:17 İç Kapı No : 10 Çankaya/ANKARA

Web Sitesi : <https://www.yader.org.tr> **E-posta** : yadertr06@gmail.com

Twitter : @YADER_TR

Facebook: YADER

Instagram: @yader_tr